

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 5.— Núm. 195.— Diumenge 8 de Maig de 1904.

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial i que s'ian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanes, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia ls plets y causas: volem ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exercit español per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Jochs Florals

Discurs de gràcies llegit en la festa d'enguany pel Mantenedor D. Ferrán de Querol.

Permetèume, Senyora; permetèume tots vosaltres també, senyoras y senyors, que en aquest moment pera mi solemne, posposis ls devers de la cortesia, a mos sentiments d'entusiasme y de sinceritat, y que, ádhuch abans de saludarvos, vos admirí.

Es tan falaguer aquest espectacle, tan falaguer als sentits y a l'ànima, que, tot y fent bona estona que'l contemplo, encara'm té corprès.

A mi'm sembla sentir que las elegants columnas gòticas que sostenen, y ls hermosos arcs que forman las voltas d'aquesta històrica sala, han agafat vida, y tremolan d'emoció, com jo mateix, y que despertan de la nyonya narcòtica ab que tot l'any veuen formiguejar y agitarse per aquest paviment, entre la prosa de la contractació y'l burgit del mercat, lo bategar febrosench, l'engunia, los daltabaixos, la fera batalla del negoci.

Jo'm penso que aquestas sempre desertas galerias se complauen, al sentirse orejadas per las brisas de Maig, en l'esperansa de propra invasió de joventut y de bellesa ab que l'anyal festa d'avuy las regalaa..., y que's troban orgullosas d'estivar tanta dòna hermosa, tanta gala alegroya, tanta joya esplèndida, tanta mantellina blanca, entremitj de tant de clavell vermell y tanta rosa, com se musliga prematurament, de calor y d'enveja, al contacte dels cors conmoguts y entusiastas, y en contrast ab los encesos colors de llabis que somriuen y de galtes que la satisfacció arrebolaa.

Y'm penso més: me penso que aquest palau, ahont tenen sa mora la las Bellas Arts, ahont lo geni catalá s'arxiva, se perpetua, se desenrotlla y s'enlaira, está content cada any, quan nota, per la remor desusada y simpática de festa que n'ompla patis y vestibuls tal dia com avuy, que en l'esplèndida y colossal Barcelona, la florida Reina de Llevant, quin pla és estre't pera tanta riquesa com té, pera tant de treball com fa, pera tant de jardí com l'embelleix...; quina vida exuberant empeny son esperit y sas flors a enfilarse pels turons vehins y a vessarse per sos poètics voltants...; que aquesta Barcelona europea y cosmopolita, joyell del mar llatí y empori de la terra ibèrica, demostra un cop cada any, ab demostració sumptuosa, y ho demostra aquí, que és sempre, que és abans que tot, que és ben bé de cor, Catalana.

Lo sant orgull de serne tots, embauma aquest saló: aquí no alena un pit que no estigui inflat de fè en la grandesa de Catalunya, d'esperansa en son esdevenir, d'amor profund a la terra benhaurada que ha plagut a Déu darnos per Patria.

Qui ara's trobi aquí, per foraster que sigui, per ignorant que'l suposéu d'ahont és y de qui som, se sentirá conmogut, si és honrat y caballer, devant d'aquest espectac e; haurá d'endevinar que, poble que aquest aplech congrega y d'aitals sentiments beveu animat, és poble felis o fort; que o commemora una victoria esplendorosa, o assisteix a son propi y definitiu renaixement.

Sols una nota—ho confesso—trenca aquesta armonia. Sens dubte, un esperit poch reflexiu que de sotte entris ara per aquestas portas, sense fixarse en qui són los meus ilustres companys de Consistori, arribat mas-

sa tart pera haver assaborit las mil bellesas, de pensament y d'estil, ab que nostre President ha empedrat son magnífich discurs, y pera enlluernarse en la corrent vertiginosa d'inspiració, de pulcritud, de valentia y elegancia que, en poètic devassall, ha fluit dels llavis de nostres llorejats y ha omplert los cors d'aquest concurs selecte..., rebria (malgrat lo màgich atractiu del quadro que estem presenciand) una ben trista impresió, al veurer aquesta tribuna profanada per una figura desconeguda, que respòn a un nom obscur; y sentiria lo inquietant escrúpul de si, pera la festa benivolga, tradicional y clàssica, dels Jochs Florals, haurá comensat la decadencia.

Recordaria l'estol d'homes distingits, molts eminents, que abans que jo han ocupat aquest sitial; evocaria la sombra del bart que va estrenarlo, allá en los jorns ja llunyenchs de la restauració d'aquestas justas d'honor y de cortesia, y no podria deixar de p'anyers de que l'ineptitut del mantenedor d'enguany hagués de ser la que fés redeviurer, en la memoria de tots, aquella figura simpática, de fisch mitjval y esperit enamorat de la tradició y de la llegenda, que havent vulgarissat l'Historia de nostra aimada Catalunya, rebia de sa terra patria la llum sacra de l'inspiració, fins allá, a l'ombra trista «dels arbres seculares de la Moncloa», pera tornar a donar vida, per exemple, al legendari primer crit de llibertat que'l poble siciliá llensava, al llensarse en brassos dels nostres Reys del Casal de Barcelona, y pera fer catalana, deixantli, emperò, son sagell d'energia y de sobrietat originals, la més tendre, si ja no la més alta, de las creacions Shaksperianas.

Creyéume que no es pas per inmodestia, si'm atreveixo a dir que, qui tal pensés, no encertaria. Aquells eran altres temps: alashoras hi calia, aquí, un Víctor Balaguer: una personificació de nostra historia, que la gent comensava a adonarse de que existia y era nostra, y una personificació de la poesia, de la nostra també, que anava dextonadintse y despertantse, avivallada per la conciencia de sa potent vitalitat.

Allò obeia, la restauració dels Jochs florals, a la necessitat instintiva d'un poble, que, malgrat nosas y entrebanchs, viu y progressa; y la sent de donar fè de sa personalitat y de son geni; allò era la manifestació incoercible de l'hermosura d'una llengua que, havent estat Regina del món literari, conreuada fins pel Dant, com homenatge a l'universal admiració que despertava arreu, no pot resignarse a la categoria d'argot vulgar a que vol condemnarse, y lluita noblement pera purificarse, pera ser bella com fou, pera tornar a cantar allò que en sos esplendors cantava; lo més sant que pot cantarse: la Fè, la Patria y l'Amor.

Avuy, en bona hora ho diguem, los Jochs Florals són més que tot això; avuy són ja l'apoteosis, la glorificació, lo resum de l'esperit catalá que informa y dona vida a todas las energias, y a todas las empresas, a todas las aspiracions y als desitjos tots de Catalunya, d'aquesta terra que's sent ja forta, mestressa de si, conscient de sas tradicions y de sas glorias, de son valer y de son pervindre y són, ademés, lligam de germanor entre la gent de tots los pobles, indrets y racòns de la Patria idolatrada.

Per això, sols per això, vull figurarme que l'honorable Còs d'Adjunts

primer, y'l Consistori després, havent assolit constituir també enguany aquest organisme ab homes que han donat llustre positiu a las llettras patrias, han volgut comptar ab quelcom que no resés ab la gaya ciencia, ni sisquera ab la literatura; ab quelcom que evidentment demostrés que se regoneix y's consagra aquest altre aspecte social y patriòtic que m'he permès atribuir als Jochs Florals.

Y, no triant, sino pera pendrer a l'atzar, han allargat lo bras, y han portat aquí un pagès del Camp de Tarragona, que ve expedit, com diem en ma terra,—las mans a la butxaca, sense tema, sense bagatge literari, sense mereixements ni prestigis de cap mena; y vé, més que a barbotar mots de saludó y de gràcias, a llenyar un crit inarticulat y rústich d'unió, a portarvos l'abrás de una Ciutat germana, a fer sentir, en aquest temple de l'eloquencia y del ben dir més refinats, l'accent entusiasta y la paraula farrenya y poch pulida de «la gent del llamp».

Aquí m'hi han fet pujar ab la comanda de donarvos las gràcias en nom del Consistori.

Jo ja os las vull donar, però, massa insignificant pera rendirlas a tothom de l'honor may somniat de que gaudeixo, no sé verament de què os las dongui.

«Gràcias? mellor que de mí las heu rebudas, y cent voltas mellor; la garrida Reina de la Festa, ab las aclamacions que l'han acompanyada al sol de la pau y de l'amor; los inspirats trovadors, ab vostre aplaudiment; tots quans aquí heu vingut a donar prestigi y lluiment a un acte aital, ab la satisfacció d'haver complert un dever de patriotisme, que més que agraïment mereix elogi!»

«Què os diré més, jo p'obre de mil, sino os expreso'l meu desitj de que lo que heu fet, a tots y a cadascú, li tingui en compte Catalunya?»

Si tot quant més podria diros fora empetitir ma tasca?

Valdrá més que, en punt a mercès, a tots, senyors del Consistori, poetas premiats y senat respectable, os porti las de casa. Que os digui que Tarragona, per sa sort té enguany, fóra la meva, brillant representació en aquest Jurat; que Tarragona os ho agraeix; que ella os admira; que sent y pensa com vosaltres; que, com vosaltres, té'l cor catalá.

Si algún cop no és lo vent de la persecució lo que fassi fóra de sa casa pairal aquesta festa; si ho és lo mateix esperit expansiu de la seva institució, lo goig de passejar son sagrat lema per altres indrets de Catalunya..., portèulo, si, abans que en lloch a Monserrat; extenèulo a las plantas benedidas de la Santa Patrona que, del cim d'aquella portentosa montanya, abriga al Poble Catalá ab son mantell d'amor y l'orienta ab la celestial claruria de sa Corona d'estels...; mes, en una segona sortida triomfal, si voleu fer honor als monuments materials de nostra Historia, y venerar los sagrats recorts de l'avior, recordeuvos de la vella Ciutat Catalana, que feu d'aquesta terra Metròpoli de la Roma de cap ensá dels Alps; y que més tart, ja formada y robusta nostra Nacionalitat, declarava Alfòns segon, en públich document, lo Cap del seu Reyalme.

Recordeuvosen, y portèuli, allí, aquest lema, que no s'hi ha de trobar foraster, ni semblarli pas exòtic.

Al revés: hi trobará un ambient de creensas y amor patri, sense'l que hauria d'asfixiarse la Matrona augusta que porta per corona la fabrica admirable de nostra Catedral maravellosa, quinas superbas naus encara s'omplan de fidels, y de cants litúrgichs..., y d'encens, y de plegarias; com las han omplert d'iguals místichs aromas centas de generacions, tot farsintlos d'inimitables filigranas d'art, en que tots los estils més purs rumbujan.

Que porta per sandalia, boy mu-

llada ab la brumera que hi deixan las onas en son constant bès d'homenatge, las gradas, herbosas y enrunadas, d'aquell Anfiteatre Romá, quina sola han amarat de sanch milers de martses.

Que és mare d'aquells fermes cristiáns que, a la veu encoratjadora del Sant Bisbe Olaguer, feyan enllá, y sempre enllá, las fitas de la Patria.

Que tantas vegadas, cenyida la ciclòpica armadura de pedra que l'ha servat quaranta segles, ha lluitat per la terra y per la Fè...; se n'ha sentit, tantas, ferida; tantas, abrúsada; esborrada, més d'una, de la crosta del planeta...; que en dias no llunyenchs, de que'n remembra encara l'èpich dalt-a-baix, ha vist, per defensarse d'extrangera invasió, sos fills fets pi lot de carn ensangrentada; sos temples profanats, sas casas enrunadas, y enmatzinat son aire pel fum sinistre de la batalla y del saqueig.

Allí, amorosament lliuradas de sacrilech abandó, sé guardan en dipòsit las cendras venerables del gran Jaume primer, lo Rey enamorat de Catalunya, que al contemplar, embadalit, sa terra desde «l cim de Sant Geroni», se mirava la Ciutat fidel, «tant antiga com lo món»,

y escullia sas poètics platjas cosetanas pera embarcarse en ellas, y d'ellas estant, anàrsen a collir, dels carmes mallorquins, la blanca tarongina, símbol de las esposallas que'l brau capdill contreya per sempre més ab la Gloria, la núvia ideal que li prometia en dot Regnes y Conquestas ab que engrandir la Patria, y fer encara més forta, y més potent, y més hermosa

«l'estimada del seu cor».

A la Poesia, la flama que aitals sentiments revifa en tots vosaltres, donantvos son estre y sos primors pera cantarlos, Tarragona ofereix perpetuament, desde'l collet granítich en que s'assenta magestuosa, un torrent d'inspiració, ahont l'han beguda a dojo insignes lírichs, pintors egregis, genials novelistas..., y no sols en las gestas de sa historia, y en los recorts d'antigas desventuras, y en los testimonis d'explendros passats..., y en sas típicas costums, y en son llenguatge enèrgich...; sino en l'hermosura de son Camp, aquella planuria sense rival, encisadora, orejada pel clàssich vent seré, que de las serras que la voltan baixa a ratxas, en bufadas vigorosas que espolsan y sanejan, portanthi la bauma resinosa dels abets, y'l flaïre de la farigola, y del romaní, y de l'orenga, y de mil herbas silvestres y aromáticas...; molt més sovint que'l baf gelat de la neu, tant bon punt caiguda, allí, com fusa, desteta pel sol encés que sempre brilla, que esclareix sempre aquell cel net y blau, d'un esmalt perfecte.

Allí tot ho és, de poesia; tot ne fa, en aquella terra: las cándidas aubadas de color de rosa, quan comensan a donar llum y contorns a las foscas pinedas del litoral, quin reguísse de arrengraladas socas apart que fassin de barana al mar placèvol y rialler, ovirat com una llenca de plata per dessota las copas dels pins, rodonas y atapidas...; las esplèndidas postas de sol, vermellas y dauradas, que coloran l'espai en respaldors d'incendi...; la munio de pobles y masets que blanquejan arreu, sobre la verda catifa dels vinyats y dels ordis...; los exercits d'arbres que guardan los camins y ombran las paradass...; los reguerons que serpentejan per las hortas, y s'escorran en los llits secatius dels nostres Gayás intermitents, pera arribar al mar...; y'l mar mateix, lo nostre legendari mar, sempre llis, sempre blau, sempre llepantne l'arena d'or dels sorralis y esquitxada de nevada escuma las corcadas rocas costaneras...

Y aduch l'esperit del nostre poble, més o menys conreuat, més o menys apte pera obrirse a l'avens, però sempre refractari a la vilesa, a l'hipocresia y a l'adulació..., als sentiments

baixos; instintivament esquerp a la adopció de costums extranyas, a imposicions forasteras; aferrat a sas tradicions y a sos terrossos...; fins allò tanca, en sa rudesas, quelcom..., molt, de poètic.

Senyors: Si a l'apaur nostra Senyera Pirineus amunt no anavam al desterro, perquè ben catalá és tothom allí, ahont l'hospitalitat del digne Monseñyor Carcelade de Pont vá soplujar-la, dins de preuat Monastir, en aquell Canigó que havia inspirat un dels capdals monuments de la Literatura universal al primer poeta del segle XIX...; quan aquell sacre drap tremoli a Tarragona, y l'aire embuat del nostre fètil «Camp» fassi brandarlo, y tot un poble sobri y mascle l'aciami y'l victorieigi...; bé podrèm dir tots que estem a casa nostra; bé podrèm, ab tant d'orgull com aquí, llenyar lo crit que ará mateix me surt de l'ànima, y que jo voldria poguer donar ab veu tant potent que se sentís pels àmbits tots de Catalunya, y fóra d'ella; y donarlo ab religiosa emoció, ab coratjós entussiasme... de genolls en terra: lo crit sant d'acclamació a la que és, y será sempre, nostra Patria.—He dit.

Premi de la Flor Natural

GLOSA

Aqueres montanyes (GASTÓN FEBUS.)

«Aquellas montanyas—que tan altas són me privan de veure—mos amors hont són.»

Aixis feya sonàls vents d'Oloró lo trovador de cara a las montanyas anyorant a la flor del Pirineu que enllá dels monts llensava sa fragancia. Ella se deya Agnès y era princesa de la cort y'l reyalme de Navarra, y era tan de mena graciosa que entorn tothom li feya mitja rialla: alta y serena com un gran infant; y tenia la cara acolorada. Aixis la vegé un dia'l trovador en la cort del seu pare, que dansava, y aixis se li acostava per parlar plena encara del ritme de la dansa: —M'han dit que erau trovador— feya ab veu acaricianta —y a mi'm plauen las cançons— y ab los ulls n'hi demanava. Ell, sens esma de l'un mot, la mirava, la mirava... fins que ella no pogué més y li somrigué en la cara. Ara ell veu aquell somris brillá a dalt de las montanyas, y per'xò cantava aixis com si tornés la paraula:

«Aquellas montanyas—que tan altas són me privan de veure—mos amors hont són.»

—Quanta terra de tu a mi! Quanta neu entre nosaltres! Mes la veu jo llensó als cims: Trametèuli, neus més altes! —

«Si sabia de veurela—y de l'encontgar, passaria l'aigueta—sens por de'm negar.»

—Si tots dos fossim infants, jugaria a esposallas: jo seria'l rey d'aquí, reyna tu de l'altra banda. Jo t'aniria a cercar tindria un gran reyalme, lo reyalme pirenech coronat de neus molt blanques, planas verdas a l'entorn y uia mar blau a cada banda. Los vassalls foran pastors, mariners y gent de plans, rey y poble y cort tot hu al volt de las tevas gracies. Hi aniria adivant cadascú ab la seva tasca: los pastors ab los remats devallant de las montanyas, los mariners ab los rems y l'olor d'aigua salada, los pagesos ab los bous de la rella ressonanta... tots assedegats d'amor: y nosaltres foram l'aigua. Aquell art noble del cant en paraulas ben trovadas jo ensenyaria als fadrins, tu a las donzellas la dansa, y se'n tornarien tots ab la cara enriallada: a la mar los mariners, los pastors a las montanyas, los pagesos als conreus... y tu y jo l'un a l'altre. Y'l reyalme pirenech fóra la flor dels reyalmes. Ay! visió, no fossis lluny!

Representació directa de las primeras casas en Ornamentació, Orfebreria y Arts Decorativas religiosa
J. Caballé y Goyeneche

Ay! Agnès, bé ets anyorada!
 Ay! neus, que blanques que són!
 Ay! montanyes que són altes!
 «Aquelles montanyes—que s'abaixaran y las amoretes—que pareixerán.»
 —Jo no sé com, prò un vent de profecia corre sobre eixos monts d'assí y d'allà: jo no sé quan, prò vindrà un dia que'l Pirineu regnarà!
 Vosaltres los del mar cap a Bayona, vosaltres los de Pau y d'Argelès, vosaltres de Tolosa y de Narbona y los del bell-parlar provensals: y tu, Aragó més alt, y tu, Navarra, joh catalans que a l'altre mar s'ou junts, alsèu los ulls al mur que ara'ns separa: s'acosta'l dia que serém tot uns...
 «Aquelles montanyes—que s'abaixaran, y las amoretes—que pareixerán.»
 Pareixerá l'Amor—demunt la cordillera, sos raigs resplandiran en la blavó y la que fou barrera serà'l trono reyal de l'unió.
 Nostra parla suau, que s'acolora als mil reflectes de nostras vall... semblants, d'uns ab altres és prou entenedora, tots nos obrim los brassos—quan nos diem germans,
 tots devèllem de la mateixa alsada, tots bebem l'aig. a de las mateixas neus, nostras cansóns tenen igual tonada y nostras crits despertan—idèntichs tornaveus...
 De mar a mar no més hi ha uns Pirineus. Jo hi tinch l'amor y és ell lo qui m'inspira...
 Donzellas y fadrins ja m'entendrán: un jorn cremà'l Pirineu—en fabulosa pira, y si ara un cor aimant—és la nova gispira, d'un nou incendi'l cims s'abranderán!
 «Aquelles montanyes—que tan altes só me privan de veure—mos amors hont són!»
 JOAN MARAGALL.

DESITJ UNÀNIM

Un mateix desitj omple'l cor dels catalanistas, en uns perfectament comprès y en altres sospitat, inconscient. Los primers lo fan essencia del nostre moviment, treballan per portarlo a la práctica, predican y suman voluntats, y sembla que a no tardar ho conseguirán poch a poch. Aquests fan gran y civilisador lo catalanisme als ulls d'Europa que avuy considera aqueix moviment capàs de regenerar la nostra patria, fins potser l'únic capàs de fer semblant miracle. Molts n'hi ha d'aquests, mes duas grans figuras, dos verdaders apòstols se destacan, Bardina y Montoliu, potents caps, incansables propagadors d'aqueix desitj que omple'l cor dels catalanistas.
 Los segons, són los humils, pobres d'instrucció y més pobres encara de educació; mes, rics de cor, pasta bona, rassa catalana pura, mèlils verdader, que aixis com conservan la fesomia física dels avis, conservan també la fesomia moral, y la gran predicació's mou inconscientment, vidents per instint, nostras paraulas los emocionan y se'ls fican dintre'l cervell sense esforç, y senten fam de novas ideas, que'ls fan l'efecte de delitosa música que'ls refrena.
 Quin és aqueix sant desitj que omple'l cor de tots los catalanistas? La educació. Uns tenen fam de donarla y'ls altres de rebèrrela, haventhi actualment establerta una corrent magnífica entre'ls uns y'ls altres, que assegura'l triomf per lo sentiment y la rahó junts de lo que en uns comens per la rahó y en altres per lo sentiment.
 Té paraulas Montoliu en sa humaníssima obra «Institucions de cultura social» en que l'amor y l'afany d'aixecar a l'home de l'embrutiment passional en que viu, són un torrent de caritat, són rius de germanor. Té

Ornamentació Sagrada
 Ornaments confeccionats de totas classes y teixits d'or y plata pera Pontificas, Ternos, Palios, Casullas y demés ornaments pera Iglesia.

Orfebreria Religiosa
 Servey complert pera Iglesias y oratoris.

Estatuaria Religiosa
 Imatges de talla, en fusta, marbre, pedra y Cartró Fibra (ab privilegi), materia absolutament sòlida y que pot beneirse.—Construcció d'altars, Retaulas, Confessionaris, Púlpits. Reclinatoris, etc.

una severa, profunda y sublim manera de definir la finalitat del catalanisme que l'home amich de l'humanitat devant de tanta grandesa baixa'l cap y confessa que allò és redempció verdadera.
 L'incansable, lo fecond y sabi Bardina sorprèn, ab sa carividencia,. Es sempre oportú, sempre valent, és un mestre de còs enter. Ab homes com Bardina ja n'hi ha prou pera salvar y sostenir pobles.
 Y dels oyents? dels més o menys inconscients? ¡Oh! més lo trobaréu. Van a vols; cada dia's fundan societats que creixen ràpidament, en número y entussiasme, ahont s'hi va a sentir predicar, a fer cultura, a fer educació y a rebren. N'hi ha per tots los estaments: Ateneus obrers a totas las barriadas; la grandiosa «Federació escolar catalana»; l'«Associació Roberts»; l'«Agrupació «Ramón Llull», etc., etc., però això és a Barcelona, y no cal dir si dona resultats. Allí és ahont cor y cap se comunican y que gran, que hermós és conseguir posar d'acort aqueixos dos estadants tan principals del còs humà!
 Això és donchs lo que falta a Tarragona y això s'ha de conseguir costi lo que costi y tots hem d'aportarlhi lo que poguem. Verdadera educació és lo que fá falta, sense aparell, lo més democràticament possible.

Las classes neutras

Las classes neutras tornan a entrar en escena. Lo personal que formal's actuals partits militants monàrquichs se troba tot sovint en l'imperiosa necessitat de desapareixer momentaniament, fent lloch, per una temporada, a una nova tanda d'individuos.
 Aquests babaus desgraciats, que al cap de vall no venen a fer més que l'ofici de malas tapadoras, donan temps pera que la gent de l'ofici's re'assi y'l públich perdi la memoria dels disbarats que han comès; venen, al dir dels capítols de la política militant, a portar la bona nova, savia fresca que, circulant pels canals microscòpichs del podrit arbre de la política rotativa, fan surtir brots juvenets ab unas fullas tan migradas que ni serveixen pera fer sombra.
 Obedients com tot ser irreflexiu, faltats d'iniciativas, entran y surten de las taulas al primer avis del xiulet que'l tramoyista fá sonar quan l'argument de la màgica que's representa necessita un cambi de decoració; y dòcils com escolans d'amèn s'entornan als seus caus respectius satisfets casi tots del seu paper d'estrassa. Alguns d'ells, pretextant haver sigut cinicament enganyats, posan lo crit al cel pel ridícul paper que diuen haver representat. Cal no creure's; en realitat no és més que despit, anyoransa de la sombra de poder que'ls havian fet creure que tenian; disgust de no poguer ja encaixar ab algun personatge que'ls omplia de saludos y rialletas, que'ls passava dolament la ma enguantada per l'esquena, donantlosi de passada algun sab'azo, que ells ab orgull y satisfacció rebian.
 Què n'és de digne d'estudi això que'n diuen classes neutras! Per demés ignorants; van sempre darrera dels mirallets com las alosas tontas, papellonas sense alas que's varèn cremar lo primer dia, que's miran em-

babiecats y consideran semi-Déu qualsevolga home que parli l'idioma de Castella.
 Estudis, cap o casi cap; de Catalunya, de sa historia y de sa llengua, de sos fets, de sas lleys, de sas grans obras res ne concixen, ni saberho volen. Saben que un rey, Jaume's deya, que hi ha un Roger de Lluria, un Fivaller, un Claris y un Casanovas per haverlos vist en pllassas, en carrers o bé en fatxadas, y res més. Sos fets quins foren, què feren? ahont anavan? A n'ells què'ls fá què'ls importa! Qui són aquests al costat d'un Cánovas, d'un Sagasta, d'un Silvela y ara d'un Maura!
 Aquests són los que més han cridat últimament. Y com s'engrescan al sentir soroll de salvas!, com los enlluerna'l brill dels uniformes y ab quin gust contemplan los balcóns plens de llustrina! Què ben disposats están a aplaudir los discursets que'ls fassin, per més que res diguin de profit, y que partidaris del socorregut «Deu Exiit! Sempre hi van detrás dels coloretos y las estrelles; sempre disposats a seguir l'home del día, sigui qui vulgui aqueix, prediqui lo que prediqui, aplaudint sempre a rabiar qui's fá de moda.
 Aquesta classe neutra és la que ara prova Maura ferse seva, prenent que constitueix lo nervi, la gran forsa del país, com prenen los polítics que abans d'ell la volgueren també utilizar. Error crassíssim. Ni ell, ni cap, né farà may res d'aquesta gent sense conviccions, sense instrucció, sense civisme, que al primer contratemps gira l'espatlla, abandonant tota mena de defensa. Tot lo més que farà serà vestirse ab bell ropatge, formar algun círcol migrat o un comitè pera repartirse quatre càrrechs y assistir ben trajeados a uns funerals o besamanos, y'l día de la proba... cap a casa.
 Sempre l'hem vista aixis aquesta classe neutra; a tot arreu és igual, a Catalunya, a Espanya. Estatuas ben esculpidas y en sense cervell lo cap; gallindis que fan lo vano.

C.

UNA INTERVIEW

Ja haurán sentit a dir que a Madrid prenen las senyoras una part activíssima en la política y que de las tertulias de tal o qual duquesa, marquesa, condesa o baronesa, surten ministeris, conjuras, enlairaments y ensorraments de polítics, etc., etc.
 Aquí'ns aném aficionant a la política d'una manera que espanta, segurament a falta d'ocupacions més profitosas. D'aquesta afició també n'han sigut tocadas las senyoras, puig funcionan duas o tres tertulias ab honors de círcols polítics, en quals tertulias se porta l'alta y la baixa del lio polítich que en los actuals moments té ben revolucionats als salvadors de la provincia.
 Y com los del sacerdocio de la prensa tenim barra pera tot, velsiaquí que'm vá passar per la barretina intervievar a la respectable senyora d'un distingit conspicuo. Pensarho y dirigirme a casa donya Flora, fou tot hù, essent rebut ab exquisida amabilitat.
 —Venia—vaig dirli després de saludarla y interessarme per la familia —pera celebrar una interview ab V...
 —Una interview!! y sobre què?—me contestá tota extranyada.
 —Sobre política provincial.
 —Té gracia l'ocurrencia... ja, ja, ja!
 —Li asseguro, donya Flora, que no és cosa de broma.
 —Dirigeixis al meu marit...
 —En Ricardo está tan enfeynat, que no'l puch pescar en lloch (y si'l trobés tampoch cantaria, vaig dirme interiorment). Per lo tant, espero de la seva extremada amabilitat, que no refusarà'l meu prech...
 —Però, senyor, què dirá la gent?
 —Res de mal. Trobará la cosa molt chic, molt modernista... y molta enveja per part d'algunas amigas de V.
 Aquests arguments la van reduir.
 —Pregunti—me digué.
 —Tot l'enredo vé de Mariano. Aquest tenia per segur que en la assemblea que's vá celebrar a Madrid sería proclamat que'e del partit liberal lo Sr. Moret; però com en lloch d'aquest elegiren a en Montero Rios, li fallaren los comptes. Què fem ara? se digueren los de Mariano. No trobaren altra solució que dividirse en dos o tres grupos; l'un segueix fidel al Marqués, l'altre, capitanejat per Puigcerver, s'ha passat ab armas y bagages a n'en Montero...
 —Y'is d'en Fontana?
 —Aquests no se sab si's quedarán ab en Montero pera fer la trabeta a

n'en Cañellas o bé si se'n aniran ab Morens pera ésser los amos del partit conservador-maurista.
 —Y què sab dels de La Opinión?
 —¡Pobrets! Cansats de navegar sense brúxula y tement que de seguir aixis se quedarian per vestir sants, anaren a Madrid a orientarse y després de ben orientats pendre un rumbo definitiu. En Maura y Sánchez Guerra los hi digueren que ells estavan conformes en tot; però... que's vegessin ab en Morens. Aquest pretenia que capitelessin a discreció, escamat de las altras vegadas, y és clar, no haventhi alcaldía, no feren negoci.
 Perduda tota esperansa d'ésser alguna cosa dintre'l partit conservador, y no podent ferse de Montero, perquè totas las menjadoras están ja ocupadas, se dirigiren a Mariano. Las negociacions foren molt laboriosas, però per fi arribaren al següent acord: mort de La Opinión, un acta de diputat, alcaldía y nomenament de sub-quefe provincial. Quan los capítols ja estavan redactats, sortí en Malèdient que si's donava l'alcaldia als altres ell se separaria del partit. Alguns de La Opinión amenassaren en tocar lo dos si s'anava ab Mariano. Y aixis están, empantanegats.
 —Però vol dir, que no acabarán per arreglarse?
 —Es possible; però no segur.
 —Donchs digui que la política provincial sembla una olla de grills?
 —Está d'allò més enredada y crech que estém abocats a grans sorpresas.
 —Vol dir?
 —Lo temps queda per respondrer.
 —¿.....?
 —No sé res més y fins crech que hi parlat massa. Ara, fio que será discret y que no figurarà'l meu nom pera res.
 —Perdó cuidado. Li canviaré'l nom. Li está bé que l'anomeni donya Flora?
 —No m'agrada gaire, però conformes.
 Després de remerciarli la seva finesa'm vaig despedir.

MAX.

La crítica de la guerra
feta per un de l'ofici

L'article d'Un colaborador militar que publicá'l dijous passat l'Heraldo de Tarragona, sobre'ls últims aconteixements de la guerra rus-japonesa, segurament haurá sigut escrit en broma.
 D'altra manera no s'explica com en lo primer apartat del mentat article, critiqui tan despietadament als japonesos perquè no prenen l'ofensiva, dient, que l'estat de quietut en que restavan equivalia a una derrota moral, y quan aqueixos se decidiren a passar lo Yalú, tal volta obeint al consell de dit colaborador y obtenint una grandiosa victoria, confirmada pel mateix general en quefe de l'exèrcit rus, ab telegrama dirigit al Czar —de quina victoria, lo estratègich colaborador ne deuria estar tot cofoy, com a resultat de son consell,—se despenja ab una série de consideracions estratègichs, demostrant per A + B, la tonteria que feren los japonesos de ficarse dins la boca del llop, d'ahont no'n sortiran per més que fassin, y atrevint's fins a criticar a un superior geràrgich, si bé estranger, al que me'l deixa com a nou, per las necesdades que va telegrafiar a son govern respecte al pas del Yalú per son exèrcit.
 No sabem quina mena de geni déu gastar lo general Kouroki; però de segur que com a japonès que és, déu ser d'allò més trempat y s'ho pendrà a la fresca.
 Però nosaltres tots nos esborronem al pensar lo que faria lo tal colaborador militar si lo general Kuroki calificqués de necesdades las consideracions contingudas en l'article de l'Heraldo, puig sabent com sabem de la manera com las gastan los nostres hidalgos, suposem que'ls padrins hi tindran que intervindre. Y com nosaltres los paisanos som llechs en la materia y pera orientarnos, no llegim solament la Correspondencia de España, sino tots los diaris, aixis de aqueude com de allende, puig no volèm que llegintne solament un, nos posin la bleda al clatell, copièm un paragraf de l'article que referent als darrers fets ocorreguts a l'Extrem Orient publicat en un diari de Madrid del 3 del corrent, escrit per un colega de l'aludit colaborador: militar y publicat per un colega del Heraldo, com és La Epoca, qual article recomanem al colaborador militar que'l llegeixi: está molt ben escrit y ni fet exprés pera contestar al del Heraldo.

L'esmentat article comensa aixís: «El paso del Yalú, operación que según ciertos comentarios de sabores gedeónico, han acometido los japoneses para situarse en la otra orilla, no solamente aparece perfectamente descrito en las partes del general, Kuroki, sino confesado por un despacho de origen oficial ruso, en el que se declara que el general Zassonitch de los japoneses, debida a la cantidad de su artillería, las grandes pérdidas que esta causó a sus tropas, se vio obligado a reconocer la inoportunidad de continuar manteniendo la posición de Tuenchen, por lo que ordenó su retirada, que se efectuó con el mayor orden, a la segunda línea de posiciones.»
 Ja ho diguerem nosaltres al llegir los primers articles del colaborador militar, qui pronosticava que'ls japonesos eran gent a l'aigua, ¡¡Pobres russos!!
 UN COLABORADOR PAÍS.

Comentarios
Las grans energías

Telegrafian de Madrid: «La actitud del ministro de Hacienda, contraria á la fórmula de avenencia con los alcoholeros, ha movido bastante alarma en el país productor.
 Se observa gran agitación en las comarcas á que principalmente afecta el proyecto.
 Como ya se ha dicho, el Gobierno tiene la resolución de que se apruebe el proyecto en la próxima temporada parlamentaria y no se admitirá alteración ni modificación esencial en dicho proyecto.
 El señor Maura apoyará en este asunto al ministro de Hacienda, llegando á declararlo, si fuese preciso, cuestión de Gabinete.»
 Ja veuen; lo govern está decidit a fer aprobar íntegrament la barrasada alcoholera projectada pel Sr. Oma, sense escoltar pera res los clam del país productor.
 Fan bé. Que'l país se reventi, mentres l'Estat pugui treure una millonada de's alcohols.
 Si aquest disbarat l'aprobans las Corts, caldrá confessar que'n Maura és com tots los polítics espanyols molt d'oferir vi ranci, però quan se tracta de cumplir dona vinagre y gracias.

A l'Associació catalanista

Lo divendres a la nit se celebrá en la nostra Associació una poch menys que improvisada vetllada literaria, en la que'l distingit escriptor tarragoní, nostre amich D. Ferrán de Querol, doná lectura a diferents treballs seus.
 Oberta la vetllada pel Sr. Izart, ab la presentació y elogi del Sr. Querol, aquest comensá ab un brillant y eloqüent exordi, explicant lo que fou la festa dels Jochs Florals, y detallant los grans mèrits literaris y patriòtics de las principals composicions premiadas: Glosa, d'en Maragall, Corones, d'en Carner y Cisma, d'en Ferrá. Entre sorollosos y entussiasms aplaudiments de la nombrosa concurrencia, llegí alguns fragments de la Glosa.
 Seguidament empenqué'l Sr. Querol la lectura del magnífich Discurs de gracias de que fou encarregat pel Consistori d'enguany. Es un treball vibrant, enèrgich, entussiasm... Cada paragraf aixecava un aplauso unànim, aixordador, y al final l'entussiasme explotá ab un aplaudiment d'aquells que surten de l'ànima. No diem res més sobre aquest imponderable Discurs, perquè a prechs de molts amichs lo públicquem sense en lloch preferent d'aquest número y'ls nostres lectors podran en una reposada lectura fruit las molts bellezas literarias d'un dels mellors escrits que han brollat de la reputada pluma de tan celebrat escriptor.
 La concurrencia enllepolida de bona literatura no's movia. Esperavem quelcom més... y allavors lo Sr. Izart interpretant l'idea de tots, pregá al Sr. Querol nos fés conèixer algun altre treball inèdit.
 Lo Sr. Querol accedí als prechs, acte seguit doná lectura a dos capítols de la seva novela Montserrat actualment en premsa. Si'l senyor Querol no tingués ja guanyat lo primer lloch entre'ls coloristas catalans, nos hauria convensut d'aquest especial mèrit la lectura dels dos esmentats capítols. Són quadros de costums tarragonins, pintats d'una manera magistral y ab l'exponentat y naturalitat que tant distingeixen al senyor Querol. Aquest nou llibre, que yim a publicar, cridará poderosament l'atenció dels tarragonins.

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fabrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trobaran surtit de totas las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí. Lo dipòsit está instalat en lo **Colmado Pelayo**, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

solzament pels mèrits literaris, sinó per la justesa de las descripcions. Finalment lo Sr. Querol llegí la següent hermosa poesia, en la que demostrá que és tan bon poeta com prosista:

Al meu "Mas"

Al mitj d'aquesta plana, de Catalunya enveja, que'l vent mestrall oreja y besa'l mar Llatí; amagat per la ufana de gegant y espessíssima albareda, en dolsa soletat, y calma leda, n'hi ha un recó per mi.

Es una casa vella, un mas d'ample portxada, que té, per l'encontrada, ceps, verduras, y flors; y dins d'humil capella, guarda segura de la llar vehina, d'altar barroch en cèntrica hornacina, la Verge dels Dolors.

Quan als peus de l'imatge me postro, a ferli ofrena dels que, antany, tanta pena causaren al meu cor, me dona alè y coratge, en las vicissituds d'aquesta vida, veure, en torn meu, completa y reunida, la gent del meu amor.

Y dins, en la Masia, y fora, en la companya, no hi ha cosa que estranya sigui als meus sentiments; en tot, l'ànima mia troba recorts y sab troba esperansas; allí, m semblan mellors las benauransas, y ls dols, menos cuents.

Allí m plau, en la plassa qu'un toldo vert sombreja, de la font, que goteja, escoltar la remó; y sentí'l vent, que passa, en las vespradas de la tardó, adustas, fent gemegar los mobles, y las fustas del vell gòtich saló.

Allí, en la balconada; acolsantme un bon rato, la vista y'l cor dilato de voltas, cap al tart, mirant la nuvolada pendrer formas fantásticas y estranyas; y'l camp, y'l mar, y las blavas montades d'una a l'altra part.

Al lluny, la silueta gentil de Tarragona, y la rissada ona sempre a sos peus batent; y aprop, com un atleta, envermellit pel foc que clou lo dia, lo campanar de Reus, del «Camp» vigia, alsantse, per Ponent.

Al mitj, la carretera, blanca, recta, polsosa... partint en dos, l'hermosa campinya de tons verds; y la trista olivera marcant, per tot, cenefas agrisadas a l'esmergada lluent, de las paradas de ceps y avellaners.

Los llarchs solchs platejats de rechs que serpentejan; masias que blanquejan per entre la verdó; y asai, y allí, escampats, ja un pi gegant, ja un auba, ja un alsina, tallant la ratlla, encesa y purpurina del llunyench horitzó.

M'encisa l'hermosura d'aquesta terra meva: desde que'l sol se llevava fins al lluir los estels; mon pit lo goig apura de beure sa bellesa, ab set avara; y en él, d'esta afició, sento que encara s'hi enfonsan las arrels.

No rebre de la Vila mes endressas mundanas que'l só de las campanas torbant aquella pau...; y repartit, tranquila, un dia y altre dia, la jornada entre Déu, lo treball y la mainada... me fa felis, me plau.

Me sembla que la vida no té cap més aspecte; fugí lluny de mí'l concepte de que existeix lo mal; lo vici y la mentida que bullen en las urbs més populosas me pareixen fantasmias delirosas d'un somni de malalt.

Oh «Mas», oh casa vella, que mos pares aimaren, ahont mos germans jugaren com mos fills al present;

no vulgui may ma estrella que desterrat de tú, la vida passi...; la Santa Verge que t conservi fassí; teninthe, estich content.

Y no demano més a Déu, sinó que sia completa cada dia la seva Voluntat; y aixís, creyent que ja es de mas aspiracions plena la mida, quedo esperant la mort, clau de la vida, tranquil y aconortat.

FERRÁN DE QUEROL.

Acabada tan simpática vetllada, tots los concurrents felicitaron coralment al Sr. Querol, desitjant que festas tan agradívolas se repetixin sovint.

Sentím que la falta de temps y de lloch nos hagin obligat a fer aquesta ressenya poch menys que en estil telegráfich.

X.

NOVAS

Que la situació económica de nostre Ajuntament no és desahogada ni molt menys, tothom ho sab, y aixís sembla que la rahó s'imposi quan acorda no contribuir a alguna suscripció o a fer gastos, donant per motius la falta de medis.

Hi ha que convencers, no obstant, de que tal rahó sols serveix pera quan l'Ajuntament no vol, mes atenent a la política que altra cosa, pendrer acorts sobre extrèms que seria molt difícil justificar ab altres motius.

Realment, excusantse ab la falta de fondos, no vá volguer contribuir l'Ajuntament de Tarragona, sísquera ab vinticinch pessetas, a la suscripció pera aixecar un monument a l'insigne poeta catalá Mossèn Jacinto Verdager, y tothom sab que's pretenia, amparantse ab lo mateix motiu, rompre ab la tradició de que l'Ajuntament oferís un premi als Jochs Florals, y si aixó no's feu vá deures a l'energia de nostre estimat amic senyor Ixart, que conseguí una solució, que no li costá cap quarto a l'Ajuntament, com tampoch n'hi costá cap los gastos de viatge y representació del mateix en la festa esmentada, que molt dignament ostentá lo citat regidor catalanista.

No obstant, si per vinticinch pessetas pera Verdager no hi havia fondos, ni per lo premi dels Jochs Florals tampoch, en cambi desde allavors l'Ajuntament ha tingut diners pera pagar viatges tant costosos y poch productius com lo que feu la comissió a Madrid, altres viatges de comissions a Barcelona, pera las festas reyalas ha llessat los diners, y últimament la Comissió de Governació doná una nova prova de sa falta de criteri y de l'esperit de favoritisme propasant que l'Ajuntament adquireixi 20 exemplars de l'obra «Tecnología Industrial» d'en Mir y Miró, a l'elevat preu de 15 pessetas cada exemplar.

La Comissió de Governació vá vestir lo dictamen ab lo ropatge de protecció a la classe obrera, consignant que ls 20 exemplars serían repartits entre las Asociacions obreras.

Al discutirse lo dictamen en la darrera sessió de l'Ajuntament, lo combateren los Srs. Ixart, Virgili y Pellarès, propasant lo primer que la Corporació adquirigués menys número d'exemplars, y que cas de necessitarsen més pera donarlos a las Societats obreras, que entre ls regidors costegessin aquest regalo, a lo que ell estava disposat. A aquesta proposició s'aderí'l Sr. Virgili.

Lo dictamen passá a la Comissió d'Hisenda y veurém com queda la cosa. Y consti que no'ns mou cap animositat en contra del Sr. Mir y Miró, ni coneixem sa obra, solzament hem volgut fer remarcar que l'argument de falta de medis, y la mateixa falta real de recursos no és obstacle pera que quan se vol se fassin gastos y més gastos.

La premsa segueix donant, pot dirse diariament, compte dels atropells que vé cometent lo cèlebre personal de consums que'ns ha portat l'arrendatari Sr. Guizarro.

Realment sembla que aquella gent hagi vingut a tractarnos pitjor que com a pais conquistat, y estém, y ab nosaltres tot Tarragona, convensus de que tanta intemperancia, tant despotisme, tanta amensassa, tanta provocació y tanta grosseria, donarán tristos resultats.

Quan aixó succeeixi, veurém que farán y que dirán las autoritats que avuy són sordas als plans dels veíns tots de Tarragona, víctimas despiadadas d'una empresa quin egoisme traspasa tots los límits.

—Neurastenias.—Neurastèdogeno Sugrañes.

Sembla que la repartició de las 2.500 pessetas que'l Rey cedí a l'Alcalde pera fer caritat als pobres, ha portat algún disgust per la forma en que s'ha fet la distribució.

Realment hi ha establiment o entitat benéfica que, segons nos han contat, ha rebut una cantitat tan reduida que no mereix la pena de ferla constar com a recort de la vinguda del Rey.

Ja considerém que ab 2.500 pessetas no's pot complaure a tothom, però tenint en compte que l'Ajuntament també votá una cantitat pel mateix objecte, enteném que s'haguera pogut fer la distribució sense donar lloch a haverhi descontents.

Veyém ab gust que la Cambra de Comers surtint de l'ensopiment en que ha passat anys y anys, treballa y's preocupa de las qüestions que afectan a la vida mercantil d'aquesta ciutat.

Ho consigném ab gust encoratjant a la Junta Directiva a que segueixi vivificant un organisme que fins ara per poca cosa havia servit.

—Orfebreria religiosa y ornamentals d'Iglesia.—J. CABALLÉ GONYENCHE.

A causat molt mal efecte entre ls industrials tarragonins, un solt publicat pel *Diario de Tarragona* l'passat divendres, tractant la qüestió de consums.

Verament la forma grollera en que s'atacava en aquell solt a un gremi d'aquesta ciutat, que no s'anomenava tal volta per *valentia*, justificaria qualsevol actitud per enérgica que fos.

Lo menys que se li pot dir al *Diario* que té la pretensió de dirigir-se a l'honorat poble de Tarragona, és que aquest no se l'escolta ni li reconeix autoritat pera que li indiqui medis licits de guanyarse la vida.

L'únic objectiu que pot perseguir lo *Diario*, a lo que sembla, és dividir als diferents estaments de la població pera que l'Arrendataria segueixi explotantlos a tots.

Creyéim, no obstant, que ningú's deixará enganyar.

—Pernils gallegos Sobressadas de Mallorca. Sixto Villalba, San Miquel, 23.

Torném a acostarnos a l'estiu y la cloaca de la carretera de Castelló continúa sense cubrir, constituint una constant amensassa a la salut pública dels veíns d'aquella barriada.

Estém cansats de cridar l'atenció de las autoritats sobre l'esmentat perill, tot són comissions y més comissions, l'Ajuntament se'n preocupa, la Junta de Sanitat també, mes la qüestió és que'l temps passa y que las cosas continúan d'una manera que és indigne de Tarragona.

Es ja hora de que la comedia se acabi y de que abans los calors no apretin se procedeixi a cubrir la cloaca de la carretera de Castelló, puig aquells veíns tenen justa rahó al pendrer la paciència veient que no s'acaba may l'expedienteig d'un assumpte que no val la pena de parlarne, baix lo punt de vista de sa importancia y que constitueix per ells un verdader perill.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Anit a l'Ateneu y devant de nombrosa y distingida concurrència, doná nostre estimat amic y company D. Cosme Oliva y Toda sa anunciada conferencia d'extensió universitaria sobre'l tema «Vulgarisacions científicas.—Lo per què dels eclipses.»

La conferencia de l'amic Oliva's distingí per lo desenrotlló y forma amena que sapigué donarli'l conferenciant, qui recullí grans aplausos en diferents ocasions y que li valgué ésser sincerament felicitat a l'acabament de son bonich discurs.

L'aglomeració d'original nos obliga avuy ben a pesar nostre, a deixar pera'l número pròxim la publicació del judici crítich de la novela «La Fabricanta», original de la distingida escriptora D.ª Dolores Monserdá de Maciá.

—Convalecencias.—Ovi Lecitina Giol.

A la flor de la vida, puig sols contava 28 anys, va morir lo dia 3 del corrent la virtuosa Sra. D.ª Sabina Gassó, carinyosa esposa que fou de nostre benivolgut amic lo conegut industrial D. Francesch Bové, a qui lo mateix que a la demés familia acompanyém en lo dolor que experimentan, per tan sensible pèrdua.

Pera aquesta nit a dos quarts de deu tindrà lloch al Centre Federal una conferencia d'extensió universitaria a càrrech del director d'aqueix Institut General y Tècnich D. Joan Ramonacho, lo qual dissertarà sobre'l tema «Cosas del Cel».

La música del regiment de Luchana és l'encarregada d'executar avuy, de dotze a tretze y mitja, lo següent programa, en lo passeig de la Rambla de Sant Joan:

Pas-doble «Sant Cristóbal», Gimeno.
«Minuetto», Caballero.
Opera «Roberto», Meyerbeer.
«Felicidades», tanda de valsos, Soler

Degudament preparats per los exercissis celebrats a St. Francesch, celebrarán avuy a la Catedral sa primera comunió los alumnes de las escolas públicas y privadas d'aquesta ciutat.

La Missa comensará a las set, distribuint la Sagrada Comunió'l senyor Arquebisbe, ab plática del Pare Font.

Per la tarde després del Rosari s'organizará una professó a la que assistirán tots los nens y nenas y que farà'l següent curs: Baixada del Patriarca, Mercería, Major, Misericordia, Plassa de la Font, Sant Fructuos, Comte de Rius, Rambla Sant Joan, Unió y parroquia de Sant Joan en la que's cantarà una Salve y's donará l'acte per acabat.

Cansat de probar específichs sense cap resultat, l'únic que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

LA ACTIVA

Servey diari d'encàrrechs de Tarragona a Barcelona y viceversa

DE BOXÓ Y FORCADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinata) y carrer de la Nau, 9, fuster.
A Barcelona: Portaferriera, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Cerveza

de primera calitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment

LA BATERIA
Rambía St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totas classes, marcas de primera y preus econòmichs.

SVENSKA LLOYD

LINIA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GOTHENBURG
SERVEY BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAV

Lo bonich vapor suech **Iberia**, sortirà lo 20 de Maig, admetent càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiano, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrking, Gefle, Sundswaly Stettin, Danzig, Koeningsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemaniya y Russia.
Lo despatxan sos agents Srs. Boada germans.

Ibarra y C.^a de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Cártil, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.
Sortirà d'aquest port lo dia 12 de Maig lo vapor **Cabo Oropesa**, son capitá don Victor Urrutia, admetent càrrega y pasatgers pera ls citats ports.
Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Vapors de Tintore y C.^a

PERA LIVERPOOL

Lo dia 10 de Maig sortirà d'aquest port lo vapor **Turia**. Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fenech.

Compañía Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y rápits vapors

ENTRE Espanya, França è Italia

Vapors de la Compañía

Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Marfios, Cabañal y Deu

Sortidas fixas y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Liorna**.
Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva** los dijons de cada setmana.
Viatjes extraordinaris a **Marsella y Niza**.
S'admet passatge y càrrega a nollis reduhuts. S'admet càrrega ab nollit seguit y coneixement directe pera **New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapora, Hong-Kong, at trasbordo a Génova.**

Agent: **D. Román Musolas**

Carrer d'Apodaca, 38.—Tarragona.—Teléfono, núm. 34

Pastillas Morelló

Obren per inhalació dels agents antiséptichs, anti-catarrals y anti-asimáticos que's desprenen mentre's van desficiant per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS**, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vis-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fàbregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau
	Don Vicens Piera y Brils
	Don Joseph M. ^a Lorjurt y Barbany
	Don Felip Durán y Piqué
	Don Vicens Aldrofeu y Prats
Gerent.....	Don Edelmir Borrás y Lozano
Secretari general.....	Don August Vidal y Parera
Inspector general.....	Don Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la provincia de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuarias

DE FÉLIX RIBAS

Carretera, Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Única que conté'l 80 per 100 d'oli de fetge de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacèutichs de Barcelona, mitjançant l'anàlisis dels Srs. Dr. Bonnet, Catedràtics de Farmacia de Madrid y Codina Langlin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenrotlló físich, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas dèbils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetes, tos, catarros, tisis, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llei y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major, 14

Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe era noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim fió, que resisteix tota proba al tevall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebons, que ni Rafel ni Murillo los podrien fer melló, apropòsit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 88, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de **L'Avenç** y a la **Ilustració Catalana**
Ilustración Artística, **La Moda Elegante ilustrada**,
Album Salon, **Salon de la Moda**
Ilustración Española y Americana, **La Última Moda**.
 y a tota classe de **Ilustracions, Periódichs y Revistas** francesas, inglesas y alemanas.

La Confiansa

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

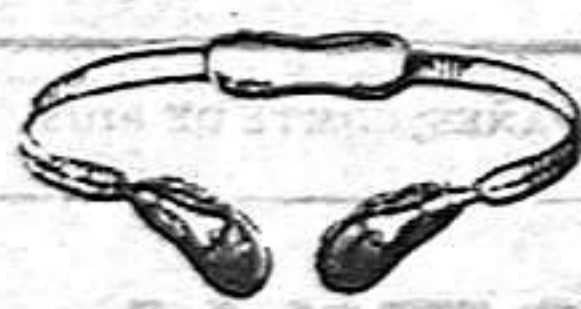
Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

A. PONS ICART

ST. AGUSTI, NÚM. 21. PIS SEGÓN, TARRAGONA
 Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
 Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.
 Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
 Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fabrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCAUS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y pràctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los generos de son catàlech com per los preus reduits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets, especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.
 Despullas, tercerilla, etc., grans lle-gums, etc.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.
 Fora..... 1'50 »
 Extranger..... 2'00 »
 Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduits

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa trobará l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mellor marca TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera 'curas' antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals TARRAGONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo día 17 de Maig sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Alfonso XII**, pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo día 26 de Maig sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra; admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinita, Guanta y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo día 21 de Maig sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor directament pera Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapur y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental de Africa, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo día 3 de Juny sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **Catalunya**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Maig sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo día 25 de Maig sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altes ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanager.—Sortidas de Cádiz: dillúns, dimecrés y divendres. Sortidas de Tanager: dimars, dijous y dissaptes.

Pera més informes dirigirse a son agent **D. EMILI BORRÁS**.

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de **A. Serra—Reus**

A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar **AIGUA NAF SERRA**

Aigua naf SERRA

OVINO
LECITINA
GIOLI

Lo mellor reconstituent era combatre ab éxit totas las ma-
 laltias nerviosas.

DE VENDA

en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, BARCELONA